

Lájkem

k porozumění

MET19

Se vzájemnou komunikací k porozumění

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

METODICKÝ MATERIÁL: Se vzájemnou komunikací k porozumění

O ČEM METODA JE

Metodický materiál pomáhá vyučujícím lépe se zorientovat v problematice nástupu dítěte se sluchovým postižením do školy. Doporučuje osvědčené postupy spolupráce mezi školou a rodinou, která je důležitá nejen pro úspěšný start ve škole, ale i pro budoucí vývoj. Metodický materiál pedagogům také přináší seznam doporučených materiálů a institucí, které se zabývají problematikou sluchového postižení a mohou tak vyučujícímu pomoci nebo ho inspirovat.

CÍLE

- Rodiče a pedagogičtí pracovníci nastavují úspěšnou komunikaci
- Pedagogičtí pracovníci vědí, jak připravit první setkání s dítětem se sluchovým postižením
- Pedagogičtí pracovníci znají informace o vzdělávacích potřebách dítěte se sluchovým postižením

PŘÍLOHY

Podívejte se na animaci 3 Začínáme aneb Jak na komunikaci mezi školou, rodinou a dítětem se sluchovým postižením a stáhněte si připravené dotazníky pro rodiče.

1url.cz/pzgAp

Animace 3

1url.cz/1z9wM

Dotazníky pro rodiče

ÚVODEM

Než poprvé dítě se sluchovým postižením usedne v první třídě do lavice, je vhodné už s předstihem začít pracovat na včasné a fungující spolupráci hlavních aktérů. Dobrá komunikace mezi rodinou, školou, poradenským zařízením a dítětem se sluchovým postižením je velmi důležitá jak pro budoucí vývoj dítěte, tak pro usnadnění společné cesty za vzděláním a dobrými výsledky i správné řešení různých situací.

PRVNÍ SETKÁNÍ

Kdo by měl být na prvním setkání:

rodiče, dítě se sluchovým postižením, třídní učitel, asistent pedagoga a případně další pedagogičtí pracovníci.

Setkání s rodiči a dítětem se sluchovým postižením pro vás bude cenným zdrojem prvních informací. Převezmete rovněž doporučení ze speciálně pedagogického centra a případné další zprávy z jiných zúčastněných institucí. Zároveň je to příležitost dobře se s dítětem seznámit a poznat přístup rodičů. V průběhu prvního setkání budete mít možnost domluvit se s rodiči na vzájemné spolupráci, intenzivní komunikaci a sjednocení vašich představ. Nezapomínejte při komunikaci na citlivý, přátelský a otevřený přístup.

Doporučení k první schůzce

1. Snažte se dítě co nejlépe poznat a vytvořit přátelskou neformální atmosféru.
2. Ptejte se na praktické věci: Co dítěti nejvíce pomáhá při komunikaci? Jaké má zažité a vyzkoušené postupy v různých situacích? Jaké má dítě zvyky? Jakým způsobem funguje kompenzační pomůcka? Kdy a kde dítě slyší lépe? Jaký způsob komunikace je pro dítě nejsnadnější?
3. Máte další otázky? Nebojte se citlivě se zeptat na vše, co vás zajímá.

KOMUNIKACE S RODIČI

Domluvte se společně s rodiči na způsobu komunikace, který vám nejvíce vyhovuje. Je to telefon, e-mail, vzkazy v notýsku nebo zpráva prostřednictvím sociálních sítí? Nezapomínejte při tom však na velmi důležitou věc – pravidelná osobní setkání s rodiči a dítětem se sluchovým postižením. Zpočátku bude třeba setkávat se častěji, postupem času si však nastavíte delší pravidelný interval, který bude vyhovovat oběma stranám. Schůzky, na kterých budete moci vše přímo projednat, vám usnadní vzájemnou komunikaci a pomůže vyjasnit si různá nedorozumění (např. nevypracovaný domácí úkol, špatně pochopené zadání úlohy apod.). Dobrý vzájemný kompromis z obou stran a jasné pochopení situace je vždy tou správnou cestou k dobré spolupráci.

U ZÁPISU

Další skvělou příležitostí, jak dítě se sluchovým postižením lépe poznat, je zápis. Budete moci zhodnotit schopnosti a dovednosti dítěte, seznámíte se s tím, jak pracuje a řeší zadané úkoly. Zeptejte se dítěte na jeho zájmy, oblíbené věci nebo domácí mazlíčky.

Tato metoda byla přínosná především pro mne jako učitele a mou paní asistentku, která pracuje se mnou ve třídě. Máme holčičku se sluchadly. Pomalu se seznamujeme navzájem a zjišťujeme její schopnosti a možnosti. Je to nové pro všechny účastníky. Opravdu jsme přivítaly nápady a rady.

Hana Siegllová, Masarykova ZŠ Praha – Klánovice

KOMUNIKACE V UČITELSKÉM SBORU

Dobrá komunikace je velmi důležitá také ve vašem učitelském sboru. Nezapomeňte si předávat informace i mezi kolegy a asistentem pedagoga. Oběma stranám to velmi usnadní správnou komunikaci a předejde se tak případným nedorozuměním. Kromě vás tak osvědčené postupy a správnou práci s dítětem se sluchovým postižením ve výuce budou používat i ostatní kolegové (např. uspořádání lavic ve třídě, společné aktivity, způsob výkladu vyučovací látky, zapojení v třídním kolektivu...).

KDO A CO VÁM TAKÉ JEŠTĚ MŮŽE POMOCI

ORGANIZACE, INSTITUCE A WEBOVÉ PORTÁLY VĚNUJÍCÍ SE PROBLEMATICE SLUCHOVÉHO POSTIŽENÍ

Organizací věnujících se osobám se sluchovým postižením je celá řada. Vytipovali jsme některé, které by pro vás mohly být přínosné či zajímavé.

SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ CENTRUM PRO SLUCHOVĚ POSTIŽENÉ

Speciálně pedagogické centrum vám poskytne informace jak v oblasti problematiky sluchového postižení, tak i v oblasti vzdělávání. Spolupráce s SPC může být pro vás i dítě velmi přínosná. Speciálně pedagogické centrum také navrhuje podpůrná opatření pro dítě se sluchovým postižením.

CENTRUM PRO DĚTSKÝ SLUCH TAMTAM, o. p. s.

www.detskysluch.cz

Na stránkách rané péče Tamtam najdete informace o sluchovém postižení. Tamtam se primárně věnuje rané péči a rodinám, poskytují však i informace a konzultace pedagogům, kteří pracují s dětmi se sluchovým postižením v inkluzivním prostředí. Tamtam vydává časopis Dětský sluch a nabízí knihovnu, ve které si můžete zapůjčit odbornou literaturu spojenou s tématem sluchového postižení.

ASOCIACE ORGANIZACÍ NESLYŠÍCÍCH, NEDOSLYCHAVÝCH A JEJICH PŘÁTEL

www.asnep.cz

Organizace ASNEP sdružuje veškeré organizace věnující se problematice sluchového postižení – můžete zde zjistit třeba to, které organizace jsou ve vašem kraji a co poskytují. Některé organizace nabízí kurzy znakového jazyka, akce pro děti a dospělé, přednášky pro veřejnost apod.

AUDIOHELP

www.audiohelp.cz

Na těchto stránkách naleznete informace o kompenzačních pomůckách. Organizace zároveň nabízí služby sociální pomoci.

WEBOVÝ PORTÁL RUCE

www.ruce.cz

Na tomto webovém portálu naleznete velké množství článků a informací ze světa neslyšících. Může pro vás být cenným zdrojem, díky kterému lépe pochopíte problematiku sluchového postižení i fenomén komunity neslyšících.

DOPORUČENÉ PUBLIKACE VĚNUJÍCÍ SE PROBLEMATICE VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

Jungwirthová, I. (2015). Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ. Praha: Portál.

Gregory, S. (Ed.). (2001). Problémy vzdělávání sluchově postižených. Praha: Univerzita Karlova.

Vágnerová, M. (2014). Současná psychopatologie pro pomáhající profese. Praha: Portál.

- Kapitola věnující se problematice sluchového postižení a dopadu sluchového postižení na kognitivní vývoj.

Barvíková, J. (2015). Katalog podpůrných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu sluchového postižení nebo oslabení sluchového vnímání: dílčí část. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Nováková, I., Barvíková, J. (2015). Metodika práce asistenta pedagoga při aplikaci podpůrných opatření u žáků se sluchovým postižením. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Potměšil, M. (2012). Metodika práce se žákem se sluchovým postižením. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Potměšil, M. (2012). Metodika práce asistenta pedagoga se žákem se sluchovým postižením. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Langer, J., Suralová, E. (2013). Výchova a vzdělávání osob se sluchovým postižením. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Komorná, M. (2008). Systém vzdělávání osob se sluchovým postižením v ČR a specifika vzdělávacích metod při výuce (2., opr. vyd). Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka.